

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Географія рослин
Освітня програма	Біологія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3,0 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач (і) Прізвище, ім'я, по батькові	проф. Сяська Інна Олексіївна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, соцмережі	http://kbfm-rshu.org.ua/
Е-mail викладача:	inna.syaska@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни	http://kbfm-rshu.org.ua/
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Мета і завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „Географія рослин” вивчає розміщення та поширення рослин по земній поверхні. Закони цього розміщення та поширення є частиною науки — біогеографії, що вивчає закономірності географічного розподілу живих організмів і причини його змін на нашій планеті взагалі. Як біогеографія є біологічною наукою (предметом її вивчення є живі організми), так і географія рослин є ботанічною наукою (предметом її вивчення є рослини). Проте географія рослин, так само як і біогеографія,— це і географічна наука, бо вона встановлює і вивчає зв'язки між рослинним світом, з одного боку, і географічними факторами (кліматом, ґрунтами, геоморфологією тощо) — з іншого.

Географія рослин — синтетична наука, основними складовими частинами якої є:

- *флористична географія* — вивчає географічні ареали таксономічних одиниць — видів, родів, родин тощо, їх походження і зміни, а також особливості флористичних територій, що зумовлюються ними;
- *географія рослинності* — вивчає закономірності поширення не окремих видів або інших систематичних таксонів, а цілих рослинних угруповань, особливості морфологічного складу, структури, динаміки яких вивчає фітоценологія;
- *екологічна географія рослин* — тісно пов'язана з екологією, яка вивчає зв'язки рослин (аутекологія), популяцій (демекологія) і рослинних угруповань (синекологія) з навколишнім середовищем;
- *історична географія рослин* — вивчає історію поширення видів і рослинних угруповань протягом геологічної історії Землі. В межах історичної фітогеографії розвинулася нова галузь фітогеографії — *флорогенетика*, яка вивчає: закономірності виникнення, розвитку і перетворення флори у зв'язку з геологічними процесами.

Метою викладання навчальної дисципліни „Географія рослин” ознайомити студентів із основними закономірностями розповсюдження флори і рослинного покриву на глобальній шкалі залежно від сукупності антропогенних і природних умов середовища.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни „Географія рослин”: сформувати у студентів систему знань, необхідних для розуміння сучасного розповсюдження рослин на земній кулі.

Змістовий модуль 1. „Теоретичні засади фітогеографії”

Тема 1. Географія рослин як наука.

Географія рослин як наука. Зв'язки фітогеографії з іншими науками. Розвиток фітогеографії в додарвінівський час. Сучасний розвиток географії рослин.

Тема 2. Вчення про ареал. Типи та структура ареалів.

Поняття про ареал. Типи ареалів. Межі ареалів та причини, що їх

зумовлюють. Структура ареалу. Методи картування ареалів.

Тема 3. Розселення видів рослин. Центри походження культурних рослин.

Розселення видів рослин, його причини. Вчення про походження культурних рослин М. Вавілова. Центри походження культурних рослин за М. Вавіловим та П. Жуковським.

Тема 4. Вчення про флору. Одиниці та принципи флористичного районування.

Поняття про флору й флокулу. Географічні та генетичні елементи флори. Автохтони й алохтони, їх характеристика. Одиниці та принципи флористичного районування.

Змістовий модуль 2. „Закономірності розподілу рослинності на земній кулі”

Тема 5. Флористичне районування Землі. Характеристика флористичних царств.

Флористичне районування Землі. Голарктичне флористичне царство. Бореальне підцарство. Флора Давньосередземноморського підцарства. Флора Мадрейського, або Сонорського підцарства. Флора Палеотропічного царства. Флора Неотропічного царства. Флора Капського царства. Флора Австралійського царства. Флора Голантарктичного царства.

Тема 6. Вплив екологічних чинників на формування рослинного покриву Землі.

Основи екологічної фітогеографії. Вплив абіотичних чинників на формування зонального розподілу рослинності земної кулі. Екологічні групи рослин по відношенню до температури, вологості, солоності ґрунту, освітлення та їх адаптації.

Тема 7. Типи рослинності земної кулі. Рослинність теплих, помірних і холодних поясів Землі.

Зональний розподіл рослинності на земній кулі. Рослинність екваторіально-тропічного поясу. Тропічні вологі ліси земної кулі. Рослинність субтропічного поясу. Мусонні ліси. Савани і рідколісся. Жорстколисті ліси і чагарники. Рослинність пустель тропічних і помірних широт. Рослинність помірного поясу. Мішані і широколистяні ліси. Тайга. Рослинність холодного поясу.

Тема 8. Флористичне районування України.

Флористичні області України. Флора мішаних і широколистяних лісів, лісостепу і степу. Синантропна рослинність.